

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาถึงปัญหาและแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชา ส504 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี โดยศึกษาจากหัวหน้าหมวดสังคมศึกษา ครูผู้สอนวิชา ส 504 และนักเรียน ซึ่งมีระเบียบวิธีวิจัย และข้อค้นพบโดยสรุป ดังนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์การวิจัย
- 5.2 วิธีการดำเนินการวิจัย
- 5.3 สรุปผลการวิจัย
- 5.4 ข้อเสนอแนะ

5.1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 5.1.1. เพื่อศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา ส504 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี
- 5.1.1. เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิชา ส504 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี

5.2. วิธีดำเนินการวิจัย

5.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ หัวหน้าหมวดสังคมศึกษา จำนวน 47 คน ครูผู้สอนจำนวน 47 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 7,879 คน รวมประชากรทั้งหมด 7,973 คน สำหรับหัวหน้าหมวดสังคมศึกษาและครูผู้สอน ผู้วิจัยได้ใช้จำนวนประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนนักเรียน ผู้วิจัยได้คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง R.V. ของ Krjcie and Mrogan (บุญชม ศรีสะอาด, 2538) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนจำนวน 367 คน

5.2.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัญหาและแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชา ส504 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น สำหรับผู้บริหาร แบ่งเป็น 4 ตอน

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัญหาและแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชา ส504 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น สำหรับครูผู้สอน แบ่งเป็น 4 ตอน

ชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหาและแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชา ส504 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น สำหรับนักเรียน แบ่งเป็น 4 ตอน

5.2.3 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ไปขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้ข้อมูล หัวหน้าหมวดสังคมศึกษา 47 ชุด ข้อมูลครูผู้สอน 47 ชุด และข้อมูลนักเรียน 367 ชุด

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจง ความถี่และ หาค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา ส504 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในการจัดการเรียนการสอนวิชา ส504 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทั่วไป สรุปความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอเป็นความเรียง

5.3 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาปัญหาและแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชา ส504 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยจะสรุปผลการวิจัยจากของหัวหน้าหมวดสังคมศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียน โดยผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

5.3.1 สำหรับหัวหน้าหมวดสังคมศึกษา

5.3.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างหัวหน้าหมวดสังคมศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเป็นเพศหญิง อายุอยู่มากกว่า 40 ปีขึ้นไป มีอายุราชการตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีตำแหน่งเป็นอาจารย์ 1 และอาจารย์ 2 มีประสบการณ์ในการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ 3 ปี ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหมวด 3 ปี

5.3.2 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา ส 504 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น

1) ปัญหาด้านการดำเนินงาน พบว่าหัวหน้าหมวดสังคมศึกษามีปัญหาด้านการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เรื่องการจัดหาผู้มีคุณวุฒวิชา ส 504, การเลือกการสอนแต่ละภาคเรียนในหมวดสังคมศึกษา, การจัดครูเข้าสอนวิชา ส 504, การวางแผนในการจัดการเรียนการสอนของครูภายในหมวดสังคมศึกษา, การจัดทำและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ภายในหมวดสังคมศึกษา, การจัดการเรียนการสอนภายในหมวดสังคมศึกษาให้เป็นไปตามแผนการสอน, ส่วนประเด็นที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลางคือ การวางแผนการดำเนินงานในหมวดสังคมศึกษา, และการจัดทำแผนการสอนของครูที่สอนวิชา ส 504

2) ด้านบุคลากร พบว่าหัวหน้าหมวดสังคมศึกษามีปัญหาด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เรื่องการขาดครูสังคมศึกษาในสาขาวิชา ส504 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น, การจัดครูเข้าสอนตามความรู้ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของครูผู้สอน, ครูที่สอนสังคมศึกษาไม่ตรงตามสาขาที่จบ, การศึกษาค้นคว้าเพื่อเติมของครูในหมวดสังคมศึกษา, และครูไม่มีเวลาศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเนื่องจากมีภาระอื่นรับผิดชอบ

3) ด้านงบประมาณ พบว่าหัวหน้าหมวดสังคมศึกษามีปัญหาด้านงบประมาณอยู่ในระดับมาก เรื่องขาดงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน, การใช้จ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนงาน/โครงการที่หมวดวางไว้, ขาดงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมเสริมหลักสูตร ขาดแคลนงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนวิชา ส 504, ส่วนประเด็นที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลางคือ การจัดสรรงบประมาณให้กับแต่ละรายวิชาในหมวดสังคมศึกษา

4) ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์ พบว่าหัวหน้าหมวดสังคมศึกษามีปัญหาด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับมาก เรื่องการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ไม่ทันกับความต้องการของครูภายในหมวด, ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์, ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน, การประยุกต์ใช้แหล่งความรู้

ที่มีอยู่ในท้องถิ่นเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา ส 504 วัสดุอุปกรณ์, ขาดการซ่อมแซม และขาดการบำรุงรักษา, สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นไม่สัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา ส 504, การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในแต่ละกิจกรรมไม่เหมาะสมกับกิจกรรม, ส่วนประเด็นที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางคือ การปรับใช้เศษวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นจัดกิจกรรมการเรียนการสอน, และปัญหาการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนไม่คุ้มค่า

5.3.1.3. แนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชา ส 504 เศรษฐศาสตร์ เบื้องต้น

1) ด้านการดำเนินงาน พบว่าหัวหน้าหมวดสังคมศึกษามีความต้องการด้านการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เรื่อง จัดหาคู่มือวิชา ส 504 ให้ได้ตามความต้องการของครูผู้สอน, เปลี่ยนการสอนแต่ละภาคเรียนให้ได้เท่า ๆ กัน, จัดครูเข้าสอนวิชา ส 504 ได้เหมาะสม, ครูที่สอนวิชา ส 504, จัดทำแผนการสอนอย่างสม่ำเสมอ, การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา ส 504, เป็นไปตามแผนที่วางไว้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา ส 504 ให้เป็นไปตามแผนการสอน, และมีการปรับใช้แผนการสอนวิชา ส 504

2) ด้านบุคลากร พบว่าหัวหน้าหมวดสังคมศึกษามีความต้องการในด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เรื่องครูที่สอนวิชา ส 504 ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน, ครูที่สอนวิชา ส 504 มีความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน, ครูที่สอนวิชา ส 504 ตรงตามสาขาวิชาที่จบ, ครูที่สอนวิชา ส 504 ศึกษาค้นคว้าจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอตำแหน่งให้สูงขึ้น, และการจัดครูสอนวิชา ส 504 ตรงตามวุฒิ ความถนัด และประสบการณ์

3) ด้านงบประมาณ พบว่าหัวหน้าหมวดสังคมศึกษามีความต้องการด้านงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง เรื่องการใช้จ่ายงบประมาณในรายวิชา ส 504 เป็นไปตามแผนงานโครงการ, มีงบประมาณเพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา ส 504, ใช้งบประมาณในรายวิชา ส 504 อย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด, และการจัดสรรงบประมาณรายวิชา ส 504 แต่ละกิจกรรมอย่างเหมาะสม

4) ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์ พบว่าหัวหน้าหมวดสังคมศึกษามีความต้องการด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับมาก เรื่องการมีวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา ส 504 อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ, การปรับใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่น, จัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา ส 504, และความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง คือ การใช้แหล่งความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา ส 504

5.3.1.4 ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับหัวหน้าหมวด

- 1) ด้านการดำเนินงาน หัวหน้าหมวดสังคมศึกษาเสนอแนะว่าควรจะมีการจัดทำและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และคู่มือครูให้กับครูผู้สอน
- 2) ด้านบุคลากร หัวหน้าหมวดสังคมศึกษาเสนอแนะว่าควรเพิ่มอัตรากำลังครูภายในหมวดเนื่องจากจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น
- 3) ด้านงบประมาณ หัวหน้าหมวดสังคมศึกษาเสนอแนะว่าควรที่จะเพิ่มงบประมาณในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน
- 4) ด้านสื่อการเรียนการสอน หัวหน้าหมวดสังคมศึกษาเสนอแนะว่าควรที่จะจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเพียงพอกับความต้องการ

5.3.2 สำหรับครูผู้สอน

5.3.2.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 36-40 ปี อายุราชการตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นอาจารย์ 2 มีประสบการณ์ในการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ 1-3 ปี สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และต้องสอนวิชาอื่นนอกเหนือจากวิชาสังคมศึกษาด้วย

5.3.2.2 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา ส 504 เศรษฐศาสตร์ เบื้องต้น

1) ด้านพฤติกรรมนักเรียน พบว่าครูผู้สอนมีปัญหาด้านพฤติกรรมนักเรียนอยู่ในระดับมาก เรื่องนักเรียนไม่ชอบถาม, รองลงไปคือนักเรียนไม่เตรียมเนื้อหาในบทเรียนมาล่วงหน้าก่อนที่ครูจะสอน, การเรียนวิชา ส 504 นักเรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น, และเมื่อครูให้งานกลุ่ม นักเรียนมักจะมอบหมายให้เพื่อนคนใดคนหนึ่งทำ ส่วนประเด็นปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลางเรียงตามลำดับดังต่อไปนี้ นักเรียนไม่มีส่วนร่วมมือในการวางแผนการเรียนการสอน, นักเรียนไม่ค่อยจะให้ความช่วยเหลือ และแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเพื่อนในห้องเรียน, นักเรียนส่วนมากลอกการบ้านเพื่อนส่งครู, เมื่อนักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนวิชา ส 504 จะไม่ปรึกษาครูประจำวิชา นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการอภิปรายปัญหาต่าง ๆ, นักเรียนส่วนใหญ่ขาดความรับผิดชอบต่องานที่ครูมอบหมาย, นักเรียนคุยกันขณะที่ครูกำลังสอน, และนักเรียนชอบล้อเลียนเพื่อนขณะที่ครูสอน

2) ด้านเนื้อหา พบว่าครูผู้สอนมีปัญหาด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมากคือ บางเนื้อหายากเกินระดับความรู้ของผู้เรียนที่จะวิเคราะห์วิจารณ์ได้, นักเรียนแสดงความคิดเห็นได้ไม่เต็มที่เนื่องจากเนื้อหายากและไม่มีความรู้, และเนื้อหามากเกินไป, ส่วนประเด็นปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลางเรียงตามลำดับดังนี้คือ เนื้อหาไม่เร้าความสนใจนักเรียน, เนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาและนโยบายทางเศรษฐกิจ, เนื้อหาเกี่ยวกับกลไกของตลาด อุปสงค์ อุปทาน, บางเรื่องครูไม่มีประสบการณ์ไม่สามารถวิเคราะห์ได้, เนื้อหาที่นำมาให้เรียนไม่มีความต่อเนื่อง, เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจไทย เนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศไทย, เนื้อหาวิชาไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และการปรับสอนเนื้อหาให้เข้ากับเหตุการณ์ประจำวัน

3) ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่าครูผู้สอนมีปัญหาด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เรื่องการขาดทักษะและความชำนาญในการสอนวิชา ส 504, ปัญหาการใช้เทคนิควิธีสอนวิชา ส 504 ซึ่งถือว่าเป็นประเด็นที่มีปัญหามากสำหรับครูผู้สอน รองลงไปคือ ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเวลาเรียนไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม, กิจกรรมที่กำหนดในบทเรียนก็ยากแก่การปฏิบัติ, การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา ส 504, การเรียนการสอนวิชา ส 504 ไม่เป็นไปตามลำดับ, ปัญหาการนำเข้าสู่บทเรียนในรายวิชา ส 504 การสร้างความสนใจในเนื้อเรื่องก่อนสอน, การแนะนำแนวทางในการเรียนวิชา ส 504 สอนไม่ตรงตามเวลาที่กำหนดในแผนการสอน และปัญหาการแบ่งเวลาในแต่ละเนื้อหาวิชา ส 504

5) สื่อการเรียนการสอน พบว่าครูผู้สอนมีปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เรื่องห้องสมุดมีหนังสือไม่เพียงพอที่จะให้นักเรียนค้นคว้า, ขาดงบประมาณในการจัดหา จัดทำสื่อการเรียนการสอน, ขาดเอกสารประกอบการเรียนการสอน, ขาดความรู้และทักษะในการผลิตสื่อ, สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอกับความต้องการ, การใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นผลิตสื่อการเรียนการสอนวิชา ส 504, ใช้งบประมาณส่วนตัวในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน, และประเด็นที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางคือ ขาดคู่มือครูวิชา ส 504, ขาดความรู้และทักษะในการใช้สื่อบางประเภท, การใช้สื่อในบางเนื้อหาทำให้การเรียนการสอนล่าช้า, และผู้บริหารไม่สนับสนุนให้ใช้สื่อการเรียนการสอน

6) ด้านการวัดและประเมินผล พบว่าครูผู้สอนมีปัญหาด้านวัดและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง เรื่องลำดับของปัญหาคือ นักเรียนไม่สนใจการสอนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน, การออกข้อสอบแบบประเมินมากเกินไป, เวลาเรียนน้อยไม่สามารถวัดผลเพื่อปรับปรุง

การเรียนการสอนได้บ่อย, การออกข้อสอบแบบวิเคราะห์มากขึ้นไป, การออกข้อสอบให้ครอบคลุมเนื้อหา, ประเมินผลทุกครั้งที่จบบทเรียน และการออกข้อสอบไม่ตรงตามจุดประสงค์

5.3.2.3. แนวทางการจัดการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอน

1) ด้านพฤติกรรมนักเรียน พบว่าครูผู้สอนมีความต้องการด้านพฤติกรรมนักเรียนอยู่ในระดับมาก ในเรื่องการเรียนในชั้นเรียนนักเรียนแสดงความคิดเห็นเต็มที่, นักเรียนเตรียมการเรียนล่วงหน้าก่อนที่ครูจะสอน, นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปรายบทเรียนร่วมกัน, นักเรียนสนใจศึกษาค้นคว้างานที่ได้รับมอบหมาย, นักเรียนช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน, และประเด็นที่มีความต้องการระดับปานกลางคือ เรื่องนักเรียนช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

2) ด้านเนื้อหา พบว่าครูผู้สอนมีความต้องการด้านเนื้อหาวิชาอยู่ในระดับมากในเรื่อง เนื้อหาวิชาช่วยพัฒนาประสิทธิภาพของนักเรียน, เนื้อหาวิชาเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน, ปรับเนื้อหาให้สัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของนักเรียน, กิจกรรมท้ายบทง่ายแก่การปฏิบัติ, และลดเนื้อหาบางส่วนลง

3) ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่าครูผู้สอนมีความต้องการด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เรื่องเกี่ยวกับการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการจัดทำสื่อประกอบการสอน, การอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการจัดทำชุดการสอน, การสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาการเรียน, การอบรมเพื่อพัฒนาเทคนิคการสอน, การลดจำนวนนักเรียนในชั้นเรียนเพื่อจัดกิจกรรม, การอบรมการเขียนแผนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ, การรับการนิเทศภายในจากผู้บริหารหรือหัวหน้าหมวด, และการนิเทศการสอนจากศึกษานิเทศก์

4) ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่าครูผู้สอนมีความต้องการด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เรื่องเกี่ยวกับการจัดสภาพห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน, ผู้บริหารให้ความสำคัญในการจัดทำสื่อและอุปกรณ์การสอน, การนำวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาผลิตสื่อการเรียนการสอน, การอบรมการจัดทำสื่อการเรียนการสอน, มีงบประมาณเพียงพอในการจัดทำสื่อการสอน, มีอุปกรณ์เสริมความรู้เพียงพอกับความต้องการ, และใช้แหล่งความรู้ในท้องถิ่นเป็นสื่อการเรียนการสอน

5) ด้านการวัดและประเมินผล พบว่าครูผู้สอนมีความต้องการด้านการวัดประเมินผลอยู่ในระดับมากในเรื่อง นักเรียนให้ความสนใจในการสอนแต่ละครั้ง, มีข้อสอบที่ได้มาตรฐานในการวัดผล กำหนดนำในการวัดผลประเมินผล, อบรมการวัดผลประเมินผล, อบรมการ

ทำข้อสอบมาตรฐาน, กลุ่มโรงเรียนสร้างเครื่องมือวัดผลเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน, กลุ่มโรงเรียนกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน, คำนแนะนำในการทำข้อสอบ

5.3.2.4 ข้อเสนอแนะทั่วไปสำหรับครูผู้สอน

1) ด้านพฤติกรรมนักเรียน นักเรียนควรจะมีสมาธิหรือรู้ทันในการเรียน เตรียมการสอนมาก่อนที่ครูจะสอน

2) ด้านเนื้อหาที่ใช้สอน ควรปรับเนื้อหาให้เข้ากับชีวิตประจำวันนักเรียน

3) ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องการอบรมเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีสอน

4) ด้านสื่อการเรียนการสอน ควรจัดสื่อให้เพียงพอกับความต้องการ จัดอบรมการทำและการใช้สื่อบางประเภท

5) ด้านการวัดและประเมินผล ควรมีการจัดอบรมด้านการทำข้อสอบมาตรฐาน

5.3.3 สำหรับนักเรียน

5.3.3.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ผู้ปกครองประกอบอาชีพทางการเกษตร เรียนแผนการเรียนที่ 1 วิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ ได้เกรดเฉลี่ยโดยรวมในรายวิชา ส 504 อยู่ในระดับ 3 และได้คะแนนเฉลี่ยในปีการศึกษา 2540 อยู่ระหว่าง 2.60 -3.50

5.3.3.2 ปัญหาการจัดการเรียนการสอน

1) ด้านเนื้อหา พบว่านักเรียนที่เรียนวิชา ส 504 มีปัญหาด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับของปัญหาพบมากในเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศไทย, เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจไทย, เนื้อหาเกี่ยวกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ, เนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาและนโยบายทางเศรษฐกิจ, บางเนื้อหาไม่มีความรู้เดิม, บางเรื่องไม่สามารถวิเคราะห์วิจารณ์ได้, ส่วนปัญหาด้านเนื้อหาที่อยู่ระดับปานกลางเรียงตามลำดับคือ เนื้อหาเกี่ยวกับกลไกของตลาด อุปสงค์ อุปทาน, เนื้อหาวิชายากและมากเกินไป, เนื้อหาวิชาไม่มีความต่อเนื่อง และเนื้อหาไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่านักเรียนที่เรียนวิชา ส 504 มีปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับของปัญหาพบมากในเรื่องเกี่ยวกับการที่ครูใช้การสอนแบบบรรยายน่าเบื่อหน่าย, ขาดหนังสือและเอกสารประกอบการเรียนขณะที่เรียน, ปัญหาการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของครู, ครูไม่มีความรู้และทักษะในเรื่องการจัดกิจกรรมการสอน, ครูไม่มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน, การร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน, และครูไม่แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนสอน

3) ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่านักเรียนที่เรียนวิชา ส 504 มีปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับการขาดสื่อและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการเรียนวิชา ส 504, ขาดหนังสือที่เกี่ยวข้องกับวิชา ส 504, ห้องสมุดไม่มีหนังสือเกี่ยวกับวิชา ส 504 สำหรับให้นักเรียนค้นคว้า, ขาดเอกสารและคู่มือประกอบการเรียนวิชา ส 504 และปัญหาสัดส่วนของสื่อการเรียนการสอนวิชา ส 504 ต่อจำนวนนักเรียน

5) ด้านการวัดและประเมินผล พบว่านักเรียนที่เรียนวิชา ส 504 มีปัญหาด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับของปัญหาพบมากเกี่ยวกับการที่ครูออกข้อสอบไม่ตรงตามเนื้อหา, ครูออกข้อสอบไม่ตรงตามจุดประสงค์ที่แจ้ง, และครูมอบหมายงานให้นักเรียนทำในบางเนื้อหาเพื่อเป็นคะแนนเก็บแทนการสอบ

5.3.3.3 แนวทางการจัดการเรียนการสอน

1) ด้านเนื้อหา พบว่านักเรียนที่เรียนวิชา ส504 มีความต้องการด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก ในเรื่องครูมีความแม่นยำในเนื้อหาวิชา ส504, จัดลำดับเนื้อหาตามความยากง่าย, ปรับเนื้อหาให้เหมาะที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน, จัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน, และตัดเนื้อหาที่ยากออก

2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่านักเรียนที่เรียนวิชา ส504 มีความต้องการด้านกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ในเรื่องครูควรใช้วิธีการสอนแบบหลากหลาย, ครูสอนให้นักเรียนทันต่อเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน, ครูควรสร้างความสนใจในเนื้อหาวิชาก่อนทำการสอน, ครูคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนในการมอบหมายงาน, ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในขณะที่เรียน, ครูบอกขอบข่ายของวิชาก่อนทำการสอน, ครูแนะแนวทางการเรียนวิชา ส 504 ให้นักเรียนทราบ, นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอน, นักเรียนได้ทำกิจกรรมเหมาะสมกับบทเรียน, ครูแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักเรียนในช่วงโมงเรียน, ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ทุกครั้งก่อนเริ่มเรียนเนื้อหาใหม่ จัดสภาพห้องเรียนให้เป็นบรรยากาศแห่งการเรียนรู้วิชา ส 504 และครูควรลดวิธีสอนแบบบรรยาย

3) ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่านักเรียนที่เรียนวิชา ส504 มีความต้องการด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ในเรื่องครูจัดอุปกรณ์เสริมความรู้อย่างเพียงพอ, หนังสือเรียนหนังสืออ่านประกอบมีเพียงพอกับความต้องการ, ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างประหยัด และคุ้มค่า, ครูแนะแนวทางในการศึกษาค้นคว้าในเนื้อหาที่มอบหมายงาน,ครูจัดทำเอกสารเพื่อเสริมประสบการณ์ให้กับนักเรียน ครูและนักเรียนช่วยกันผลิตสื่อการเรียนการสอน

4) ด้านการวัดและประเมินผล พบว่านักเรียนที่เรียนวิชา ส 504 มีความต้องการด้านการวัดประเมินผลอยู่ในระดับมาก ในเรื่องออกข้อสอบเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้, กำหนดอัตราส่วนของคะแนนระหว่างภาคกับคะแนนปลายภาคได้อย่างเหมาะสม, ทบทวนเนื้อหาที่เรียนมาแล้ว, จัดสอนซ่อมเสริมในจุดประสงค์ที่นักเรียนสอบไม่ผ่าน, และนักเรียนควรได้มีส่วนร่วมในการประเมินการสอนของครูในแต่ละภาคเรียน

5.3.3.4 ข้อเสนอแนะทั่วไปสำหรับนักเรียน

1) ด้านเนื้อหา นักเรียนให้ข้อเสนอแนะว่าควรจะปรับเนื้อหาให้เข้ากับเหตุการณ์ประจำวัน ยกตัวอย่างให้เห็นอย่างชัดเจน

2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรลดวิธีการสอนแบบบรรยาย และต้องการคำแนะนำในการศึกษาค้นคว้า

3) ด้านสื่อการเรียนการสอน ควรมีสื่อประกอบการเรียนเพียงพอกับความต้องการ และห้องสมุดมีหนังสือค้นคว้าอย่างเพียงพอ

4) ด้านการวัดและประเมินผล ครูควรออกข้อสอบให้ตรงกับจุดประสงค์และเนื้อหาที่สอน

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน กรมสามัญศึกษาควรได้รับทราบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชา ส 504 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้นว่ายังมีปัญหาอยู่อีกหลายด้าน โดยเฉพาะปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน เนื่องจากปัญหาดังกล่าวถือว่าเป็นปัญหาหลักในการจัดการเรียนการสอน และจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของประเทศโดยรวม

2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนการสอน กรมสามัญศึกษาควรที่จะนำแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชา เศรษฐศาสตร์ เบื้องต้น จากการวิจัย ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะแนวทางในการจัดการเรียนการสอนด้านบุคลากร แนวทางในการจัดการเรียนการสอนด้านงบประมาณ และแนวทางในการจัดการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ

5.4.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนและแนวทางในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาอื่น ในหมวดสังคมศึกษาหรือหมวดวิชาอื่น ในด้านพฤติกรรมของครูผู้สอน ด้านพฤติกรรมของนักเรียน ด้านการดำเนินงาน ด้านบุคลากร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล

2) ควรศึกษาวิจัยปัญหาการจัดการเรียนการสอนและแนวทางในการจัดการเรียนการสอน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอื่น หรือศึกษาในระดับเขตการศึกษา เพื่อจะได้นำผลการวิจัยในด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอนไปพัฒนางานการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ

3) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนและแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา หรือเปรียบเทียบกับโรงเรียนในสังกัดอื่น